

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 2To/60/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123010057
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Formel Kováčová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4123010057.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Formel Kováčovej, PhD. a sudkyň JUDr. Ľubomíry Kubáňovej a JUDr. Ľubice Libantovej Medveckej, PhD., v trestnej veci obžalovaného A. Z. J., pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného A. Z. J., proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 10. 5. 2023, sp. zn. 33T/3/2023, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 23. 8. 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. Z. J. z a m i e t a, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len súdu I. stupňa) bol obžalovaný A. Z. J. (ďalej aj ako obžalovaný) uznáný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že:

dňa XX.XX.XXXX v čase o XX:XX:XX hod. z presne nezisteného miesta vykonal telefonický hovor v dĺžke 3 minúty 15 sekúnd z telefónneho čísla +XXX XXX XXX XXX na telefónne číslo +XXX XXX XXX XXX, ktoré používala O. J., v tom čase na A. XX v E., ktorej okrem iného uviedol: „Nepovedal som, že D. musel platiť D., povedal som, že musel platiť S.i, keď to neopravíš, tak si si urobila zo mňa nepriateľa“, „...od tejto chvíle sa zaoberám tvojimi deckami, tvojím papagájom, tvojím mužom, každým...“, „od tejto chvíle nechodíš bezpečne po ulici, nikto kto ti je drahý, nikto...ešte raz prekrútiš moje slová, vrazím ti roxor do riti do piči a roztočím si ťa tak, že sa posereš, „ešte raz si zoberieš môjho syna do papule, nepomôže ti Z., nepomôže ti D., nepomôže ti E., nepomôže ti nikto“, čím tak pod hrozbou násilia nútil poškodenú novinárku O. J., aby zmenila obsah článkov, neprekrúcala jeho slová a nevyjadrovala sa k jeho synovi.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. pri nezistení poľahčujúcich okolností podľa § 36 Tr. zák., nezistení priťažujúcich okolností podľa § 37 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák., trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, ktorý mu bol podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení odvolanie.

V písomných dôvodoch odvolania obžalovaný A. Z. J. uviedol, že odvolanie podáva voči výroku o vine ako i výroku o treste a konštatoval, že rozsudok súdu I. stupňa považuje za nezákonný, keďže sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Poukázal na § 2 ods. 12 Tr. por. a § 119 ods. 2 Tr. por., v zmysle ktorých súd I. stupňa nepostupoval. Namietol, že v priebehu celého konania poukazoval na nezákonne získaný dôkaz v podobe zvukového záznamu telefonického rozhovoru, z ktorého dôvodu aj všetky dôkazy z neho vyplývajúce sú v zmysle teórie „ovocia z otráveného stromu“ nezákonné. Uvedenú námietku súd I. stupňa podľa neho ignoroval. Neobstojí tvrdenie súdu I. stupňa, že ho usvedčuje výpoveď O. J., ktorá nemá o čo oprieť svoje tvrdenia,

ak nezoberieme do úvahy nezákonne získaný zvukový záznam telefonického rozhovoru. Poukázal tiež na to, že táto osoba nebola oprávnená v zmysle zákona č. 166/2003 Z. z. ani v zmysle Trestného poriadku využívať informačno-technický prostriedok, preto nie je možné oprieť žiadne dôkazy o takýto nezákonný dôkaz. Takisto nemožno prijať argument súdu I. stupňa, že je usvedčovaný výpoveďou svedka M. J., ktorý mal mať iba sprostredkovanú informáciu o obsahu údajného telefonátu. Navyše je príbuzný poškodenej a poškodená trpela vážnou chorobou (nádorom na mozgu), čo tiež treba vziať do úvahy.

Vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2T/4/2014 zo dňa 2. 4. 2014, na ktorý sa odvolal súd I. stupňa, vychádzajúc zo skutočností, že súkromné nahrávky sú využiteľné v trestnom konaní, aj keď ich zadováženie môže odporovať § 12 Občianskeho zákonníka, opätovne zdôraznil § 2 ods. 12 a § 119 ods. 2 Tr. por.

Vo vzťahu k rozhodnutiu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III ÚS 24/2012 zo dňa 17. 1. 2012, ktoré citoval súd I. stupňa, poukázal na vyššie uvedené ustanovenia ako i § 119 ods. 3 Tr. por. konštatujúc, že základnou podmienkou na pripustenie dôkazov v trestnom konaní tak pre orgány činné v trestnom konaní ako aj pre súkromné osoby je, aby bol dôkaz získaný zákonným spôsobom a do tohto konania by mal byť prevzatý. Ďalej zdôraznil, že nie je úlohou všeobecných súdov nižšej inštancie nekriticky preberať rozhodnutia vyšších súdov vrátane Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Vo vzťahu k rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 2T/98/2016 zo dňa 19. 3. 2018, na ktoré sa odvolal súd I. stupňa, opätovne zdôraznil, že zaznamenávať telekomunikačnú prevádzku možno len na základe príkazu sudcu.

Vo vzťahu k rozhodnutiu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/42/2010 zo dňa 22. 4. 2010, ktorým argumentoval súd I. stupňa, uviedol, že s týmto nesúhlasí, pretože v trestnom konaní voči nemu nejde primárne o rešpektovanie práva na súkromie, ale o povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu rešpektovať zákonné normy. Má za to, že použitá argumentácia a tzv. test proporcionality je nesprávna už len z dôvodu, že plne závisí nie od objektívneho výkladu práva ale od hodnotového subjektívneho nastavenia sudcu. Ďalej zdôraznil, že v napadnutom rozsudku nebolo vysvetlené, na základe akých kritérií uprednostnil ochranu poškodenej pred účinkami údajného verbálneho útoku pred jeho právom na ochranu súkromia. Nie je možné tvrdiť, že záujem na tom, aby usvedčujúce dôkazy boli získané zákonnou cestou, je len záujmom jednotlivca, keďže páchatelovi musí byť preukázaná trestná činnosť iba dôkazmi získanými v súlade so zákonom, čo je záujmom verejným.

Nestotožnil sa s tvrdením súdu I. stupňa, že zvukový záznam telefonického rozhovoru nepredstavuje jediný usvedčujúci dôkaz preukazujúci jeho vinu s ohľadom na výsluch nebohej O. J., U.. M. J. a informácie získané od mobilných operátorov. Ak tomu súd I. stupňa uveril, klame sám seba. Tiež považuje za úplné popretie materiálnej reality tvrdenie súdu I. stupňa, že ak by telefonická nahrávka neexistovala, na zistenom skutkovom stave by to nemalo žiadny význam. Bez legálne získaného dôkazu - zvukového záznamu telefonického rozhovoru nebolo podľa neho na základe výpovedí poškodenej možné získať rozumnú istotu, že k telefonátu došlo, že jeho účastníkom bol on a ani obsah tohto telefonátu. Rovnako tak nemôžu mať žiadnu váhu ostatné vykonané dôkazy, preto nie je možné ustáliť skutkový dej tak, ako je popísaný v uznesení o vznesení obvinenia, v obžalobe a rozsudku.

Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine a treste pre jeho nezákonnosť a aby ho podľa § 285 písm. a/ Tr. por. spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa skutok stal.

K odvolaniu obžalovaného sa písomne vyjadril prokurátor, ktorý považuje odvolanie za nedôvodné, keďže skutkové zistenia súdu I. stupňa sú správne, rovnako ako aj jeho právne úvahy a uložený trest zákonný a primeraný. Rovnako konanie predchádzajúce napadnutému rozsudku netrpí žiadnymi procesnými vadami. Podľa neho bolo počas hlavného pojednávania jednoznačne zákonnými prostriedkami preukázané, že obžalovaný telefonicky nadával poškodenej, vyhrážal sa jej a nútil ku korektúre obsahu skôr zverejneného článku, pričom poškodená v telefóne opoznala volajúceho ako obžalovaného a táto zhoda bola preukázaná aj dokazovaním vykonaným na hlavnom pojednávaní. Má za to, že svedecká výpoveď M. je vierohodná, keďže ako manžel nebohej, bol s poškodenou v čase spáchania skutku a ihneď bol o ňom informovaný. Zdôraznil, že zvuková nahrávka inkriminovaného zvukového záznamu bola automaticky zaznamenaná mobilným telefónom poškodenej v reálnom čase a preto ide o použiteľný dôkaz v trestnom konaní. V zmysle článku JUDr. Petra Šramka s názvom „Skutočne možno použiť ako dôkaz v trestnom konaní nezákonne získané súkromné nahrávky?“ publikovaného dňa 16. 4. 2019 na webovom sídle „Právne listy“, na ktorý sa odvolal obžalovaný, nahrávky na mobilných telefónoch zachytávajúcích priebeh trestnej činnosti možno považovať za dôkaz získaný oprávneným výkonom práva podľa § 85 ods. 2 Tr. por.

Obžalovaný sa k vyjadreniu prokurátora písomne vyjadril a uviedol, že opätovne opakuje, že obžaloba ako aj rozsudok súdu I. stupňa sú založené na nezákonne získanom dôkaze vo forme zvukovej nahrávky a na tomto nezákonne získanom dôkaze boli produkované ďalšie dôkazy, čím bola založená aj ich nezákonnosť. Považuje za nezmysel, že inkriminovaný nezákonný dôkaz bol získaný legálne oprávneným výkonom práva v zmysle § 85 ods. 2 Tr. por. Prokurátor nevysvetlil, akým myšlienkovým postupom dospel k tomuto presvedčeniu. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok kvôli zjavnej nezákonnosti a aby ho podľa § 285 písm. a/ Tr. por. spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa skutok stal.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí pred krajským súdom uviedol, že zotráva na podanom odvolaní ako i dôvodoch v ňom uvedených a konštatoval, že v priebehu prípravného konania ako i hlavného pojednávania bolo hrubo ignorované materiálne právo Slovenskej republiky. V konečnom návrhu požadoval zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a oslobodiť ho spod obžaloby podľa § 285 Tr. por.

Zástupca krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí uviedol, že nad rámec vypracovaného vyjadrenia k odvolaniu obžalovaného nechce uviesť žiadne nové skutočnosti a práve s poukazom na ich vyjadrenie navrhol odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. zamietnuť.

Na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou (obžalovaným) Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku o vine a treste, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Krajský súd po preskúmaní veci zistil, že súd I. stupňa sa dôsledne vysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, vykonal dokazovanie zákonným spôsobom, náležite zistil skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o podanej obžalobe tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por. a skutkové zistenia uvedené vo výroku o vine napadnutého rozsudku sú v súlade s vykonanými dôkazmi a vyznievajú jednoznačne a tvoria ucelenú reťaz priamych ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých možno vyvodiť bezpečný záver o tom, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako je uvedený vo výrokovej časti rozsudku.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd I. stupňa v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. v dostatočnom rozsahu uviedol svoje úvahy akými sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, s ktorými aj odvolací súd súhlasí, keďže pri tomto hodnotení postupoval v súlade so zásadami vyplývajúcimi z ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por., preto na tieto v podrobnostiach len poukazuje a nad rámec uvedeného zdôrazňuje, že podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky ako i Európskeho súdu pre ľudské práva, je súd povinný sa vysporiadať s námietkami obžalovaného relevantnými na rozhodnutie bez toho, aby zdôvodňoval všetky i nepodstatné pripomienky procesných strán.

Zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto iného násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu I. stupňa, že z vykonaného dokazovania niet pochýb o tom, že skutok sa stal, tento spáchal obžalovaný spôsobom uvedeným vo výroku napadnutého rozhodnutia a súčasne bol skutok aj správne právne kvalifikovaný.

Vina obžalovaného bola napriek nespočetným námietkam zo strany obžalovaného jednoznačne preukázaná najmä priamymi dôkazmi, a to výpoveďou dnes už nebohej poškodenej O. J. (ďalej len „poškodenej“), ktorá podrobne popísala, za akých okolností prevzala telefonický hovor, súčasne zreprodukovala obsah telefonického rozhovoru a potvrdila, že opoznala hlas obžalovaného. Súčasne uviedla, že o tomto rozhovore ihneď informovala svojho manžela U.. M. J. a že mobilný telefón jej automaticky zaznamenával všetky prijaté hovory vrátane obsahu.

Výpoveď poškodenej bola potvrdená aj výpoveďou poškodeného U. M. J., manželom poškodenej, ktorý uviedol, že manželka prišla za ním rozrušená a že mu popísala obsah telefonického rozhovoru s obžalovaným, ktorého hlas opoznala, a v ktorom sa jej obžalovaný vyhrážal a pod hrozbami vyhrážok ju žiadal pozmeniť obsah článku, ktorý uverejnila. Taktiež potvrdil, že obsah tohto telefonického rozhovoru bol zaznamenaný automaticky mobilným telefónom manželky a táto telefonická nahrávka bola neskôr v prítomnosti vyšetrovateľa stiahnutá na USB kľúč a aj s mobilným telefónom manželky následne vydaná orgánom činným v trestnom konaní.

O tom, že sa predmetný telefonický rozhovor uskutočnil svedčí najmä výpoveď poškodenej ako i jej manžela. O pravdivosti týchto výpovedí nemal súd dôvod pochybovať a vyhodnotiť ich ako vymyslené. Pritom už týmito výpoveďami bolo dostatočne preukázané, že skutok sa stal, má znaky žalovaného trestného činu právne kvalifikovaného ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., keďže obžalovaný hrozbou násilia nútil poškodenú, aby zmenila obsah článku a nevyjadrovala sa k jeho synovi. Pokiaľ ide o námietku obžalovaného, že poškodená trpela vážnym ochorením (nádorom na mozgu), krajský súd udáva, že žiadnym z vykonaných dôkazov nebola spochybnená jej úsudková schopnosť ani schopnosť vypovedať a pokiaľ ide o výpoveď manžela poškodenej, tento bol vypočutý ako nepriamy svedok o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel od svojej manželky a súčasne opísal stav poškodenej bezprostredne po skutku, ktorý vnímal svojimi zmyslami. Iba sama skutočnosť, že obžalovaný sa snaží spochybniť hodnovernosť týchto výpovedí, nebola dôvodom na to, aby krajský súd znižoval ich výpovednú hodnotu.

Pokiaľ ide o telefonickú nahrávku, ktorej zákonnosť obžalovaný v celom konaní namieta, je potrebné uviesť, že ide o súkromnú nahrávku vyhotovenú nebohou poškodenou bez použitia akéhokoľvek násilia, pričom poškodená ju nevyhotovovala s predchádzajúcim úmyslom túto použiť v trestnom konaní, ale išlo o automatické zaznamenanie telefonického rozhovoru, ktorý umožňoval jej mobilný telefón s ohľadom na aplikácie v ňom sa nachádzajúce. Táto nahrávka bola následne zákonným spôsobom v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku vydaná orgánom činným v trestnom konaní samotnou poškodenou a to jednak vo forme kópie stiahnutej na USB kľúči a súčasne aj v mobilnom telefóne, v ktorom bola zaznamenaná.

Znaleckým dokazovaním znalcom z odboru elektrotechnika, odvetvie elektronika, riadiaca technika, výpočtová technika, odhad hodnoty elektrotechnických zariadení a elektroniky, počítačové programy, Doc. Ing. Miroslavom Mokrym, PhD., bolo potvrdené, že vyhotovená zvuková nahrávka, ktorá bola predložená na USB kľúči, sa zhoduje s nahrávkou v mobilnom telefóne aleboj poškodenej. Súčasne z prehratého zvukového záznamu z USB kľúča (čl. 337) bol zistený obsah tejto zvukovej nahrávky, ktorý v plnom rozsahu korešponduje s výpoveďou aleboj poškodenej. Taktiež zo znaleckého posudku Mgr. Adriany Farkašovej, znalkyne z odboru kriminalistická fonoskopia vyplynulo, že hlas muža zo zvukového záznamu z USB kľúča patrí s najväčšou pravdepodobnosťou obžalovanému. Obžalovaný pritom autenticitu svojho hlasu a obsah zvukovej nahrávky ani nepopiera.

Na základe príkazu sudcu Okresného súdu Nitra sp. zn. 6Ntt/33/2021 zo dňa 6. 8. 2021 (čl. 221 - 222) bolo spoločnosťou F. S. s.r.o. zistené, že dňa XX. X. XXXX v čase o XX:XX hodine bol vykonaný hovor z telefónneho čísla XXXXXXXXXXXX registrovaného na obžalovaného, IMEI: XXXXXXXXXXXXXXX na telefónne číslo XXXXXXXXXXXX v celkovej dĺžke 3 minúty a 15 sekúnd. Súčasne spoločnosťou F., s.r.o. bolo na základe príkazu Okresného súdu Nitra sp. zn. 6Ntt/33/2021 zo dňa 6. 8. 2021 (čl. 219 - 220) zistené, že dňa XX. X. XXXX v čase o XX:XX:XX hodine bol prijatý hovor z telefónneho čísla XXXXXXXXXXXX na telefónne číslo XXXXXXXXXXXX registrovaného na poškodenú IMEI: XXXXXXXXXXXXXXX s dĺžkou hovoru 195 sekúnd.

Vo vzťahu k druhému priamemu dôkazu, a to telefonickému záznamu (zvukovej nahrávky, ktorej celý obsah v prepise sa nachádza na čl. 339), krajský súd udáva, že ide o súkromne vyhotovený zvukový záznam z telefonického rozhovoru medzi obžalovaným a poškodenou, ktorý bol automaticky zaznamenaný na mobilnom telefóne poškodenej, ktorej mobilný telefón vzhľadom aj na obsah jej pracovnej náplne ako investigatívnej novinárky, takúto aplikáciu obsahoval. Z obsahu tohto zvukového záznamu je evidentné, že priebeh telefonického rozhovoru prebehol v zhode s výpoveďami poškodených.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaného týkajúcich sa nepoužiteľnosti tohto dôkazu v trestnom konaní z dôvodu, že išlo o súkromnú nahrávku, ktorá nebola zabezpečená v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, t. j. bez príkazu na odpočúvanie alebo v súlade o zák. č. 166/2003 Z. z., čím došlo k porušeniu zákona o ochrane osobných údajov, krajský súd udáva, že s týmito právnym názorom obžalovaného nesúhlasí.

Naopak zadovážený zvukový záznam považuje za dôkaz prípustný, keďže v zmysle ustanovenia § 119 ods. 2 Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo osobitného zákona. Apriori nemožno vylúčiť, aby bol ako dôkaz použitý aj zvukový záznam vyhotovený súkromnou osobou. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia nesmie sa použiť ako dôkaz v konaní iba dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou donútenia (analogia s čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“)). Je zrejmé, že v prejednávanej veci o takýto prípad nešlo.

Podľa § 2 ods. 10 veta tretia Tr. por. právo obstarávať dôkazy majú aj strany.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Prípustnosť takéhoto dôkazu je vždy potrebné posudzovať aj s ohľadom na rešpektovanie práva na súkromie zakotveného v čl. 8 Dohovoru, práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia v zmysle čl. 7 ods. 1 a čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ide o situáciu, kedy dochádza k určitej kolízii chránených záujmov. V posudzovanom prípade však ide o závažnú násilnú trestnú činnosť majúcu charakter zločinu zasahujúcu do duševnej i telesnej integrity inej osoby, ktorá jednoznačne prevažuje nad osobnostnými a ľudskými právami páchatela.

V posudzovanom prípade krajský súd vyhodnotil, že vyhotovená zvuková nahrávka obsahujúca telefonický rozhovor medzi obžalovaným a poškodenou je dôkazom, ktorý môže byť použitý v trestnom konaní ako dôkaz. Krajský súd vzal pri rozhodovaní a posudzovaní, či je možné na zvukový záznam ako na použiteľný dôkaz prihliadnúť do úvahy aj tú skutočnosť, či tento neprimerane nezasahuje do súkromného života obžalovaného.

Pre vyriešenie otázky použiteľnosti v spise sa nachádzajúceho dôkazného prostriedku - záznamu telefonického hovoru, považuje krajský súd za potrebné zdôrazniť, že právo na ochranu súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie nie je absolútne.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Zásah do tohto práva a jeho obmedzenie predstavuje práve čl. 8 ods. 2 Dohovoru v prípade, ak ide o zásah zo strany orgánov verejnej moci. Pokiaľ však ide o zásah do tohto práva zo strany súkromnej osoby (ako v prejednávanom prípade), krajský súd považuje za neprijateľné, aby si páchatel trestného činu, ktorý hrubo porušuje právo na ochranu súkromného a rodinného života iného, nárokoval beztrestnosť dovoľávaním sa ochrany svojho práva na ochranu korešpondencie.

S ohľadom na to, že v predmetnej veci išlo o komunikáciu medzi súkromnými osobami, možno tento prípad posudzovať len v zmysle čl. 8 ods. 1 Dohovoru, a to v súvislosti s ochranou, ktorú poskytuje tento článok korešpondencii. Preto akékoľvek úvahy obžalovaného, že uvedený dôkaz nebol zabezpečený na základe príkazu sudcu v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku alebo zákona č. 166/2003 Z. z. neobstojí.

Občiansky zákonník dopĺňa ústavnú ochranu súkromnej fyzickej osoby najmä v § 11 a § 12. V zmysle týchto ustanovení k obmedzeniu ochrany tohto práva možno prikróčiť len na účely ochrany základných práv iných osôb alebo na účely ochrany verejného záujmu.

Zmysel slova „korešpondencia“ pôvodne zahŕňal materiály zasielané poštou. V súlade s technickým pokrokom sa výklad „korešpondencie“ rozšíril na akúkoľvek komunikáciu, napr. telefónom (hlas, videohovor, SMS, MMS), faxom alebo internetom (mail, príp. chat).

Každý telefonujúci človek sa pritom vzdáva časti svojho súkromia, ak komunikuje s ďalšou osobou s tým, že ochrana jeho súkromia končí tam, kde začína ochrana súkromia a oprávnených záujmov druhej osoby. V prípadoch súkromných telefonických hovorov, kedy volajúci oslovuje volaného, dáva tým podnet ku komunikácii a fakticky tak vstupuje do súkromia volaného účastníka so všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami. Existuje všeobecná znalosť, že telefón môže byť vybavený niekoľkými technickými funkciami (aplikáciami), okrem iného nahrávaním hovoru. Telefonujúci teda spolu komunikujú za všeobecnej vedomosti o možnosti, že hovor môže byť technikou zaznamenaný. Z toho je vyvoditeľné, že komunikujúce osoby konkludentne súhlasia aj s možným vyhotovením zvukového záznamu telefonátu - ide o privolenie v zmysle § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného vyplýva, že každý má právo zaznamenávať svoje vlastné telefonické hovory a že ustanovenie § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je absolútne.

Obžalovaný tým, že komunikoval s nebohrou poškodenou prostredníctvom telefónu, konal so všeobecnou znalosťou, že táto komunikácia môže byť zaznamenaná (vyhotovená alebo použitá). Uvedený dôkazný prostriedok teda nebol získaný v rozpore s § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka a už vôbec nie s §§ 114, 115, 116 Tr. por. alebo príslušnými ustanoveniami zák. č.166/2003 Z. z., pretože tieto upravujú zásah do práva na ochranu súkromia, korešpondencie zo strany orgánov verejnej moci a nie zo strany súkromnej osoby.

V zmysle vyššie uvedeného preto krajský súd konštatuje, že každý si môže oprávnené zaznamenávať a uchovávať svoju komunikáciu aj bez výslovného súhlasu ďalšej komunikujúcej osoby (obžalovaného) a táto môže byť v trestnom konaní použitá ako dôkazný prostriedok na dokumentovanie a preukazovanie porušenia ustanovení Trestného zákona. Krajský súd tiež dáva do pozornosti, že uvedená telefonická nahrávka odovzdaná polícii nebola použitá ani zneužitá na žiadny iný účel, iba na odhalenie protiprávneho konania obžalovaného a jeho usvedčenia. Išlo teda o legitímny cieľ. Z uvedeného vyplýva, že dôkazný prostriedok predložený poškodenou bol získaný zákonným spôsobom (rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 502/2000, sp. zn. I. ÚS 191/05, Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 5Tdo 549/07).

Dôležité je tiež zistenie, či predložený zvukový záznam je jediným usvedčujúcim dôkazným prostriedkom, alebo či tento len dokresľuje situáciu ako podporný dôkazný prostriedok a či je v súlade s ďalšími získanými dôkaznými prostriedkami. V predmetnej veci hlavnými a nosnými usvedčujúcimi dôkazmi sú výpovede poškodenej a jej manžela. Všetky ostatné dôkazné prostriedky a to aj znalecké posudky a oznámenia telekomunikačných spoločností týkajúce sa nahrávky telefonického rozhovoru iba dokumentujú vierohodnosť tvrdení poškodenej a obsah uvedeného rozhovoru a charakter a osobu obžalovaného. Preto krajský súd uzatvára, že uvedený dôkazný prostriedok je na účely trestného konania použiteľný a jeho obsah je možné posudzovať ako relevantný dôkaz.

Krajský súd ďalej konštatuje, že uvedený právny názor je podporený aj judikatúrou Okresného súdu Bratislava IV. sp. zn. 2T/98/2016, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/42/2010, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo 69/2019, sp. zn. 3Tdo 56/2019, ako i Európskym súdom pre ľudské práva (Perry proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 17. 7. 2003, P.G. a J.H. proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 25. 9. 2001, Heglas proti Českej republike zo dňa 1. 3. 2007, Schenk proti Švajčiarsku zo dňa 12. 7. 1998, Khan proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 12. 5. 2000, Turquim proti Francúzsku zo dňa 24. 1. 2002). Aj z vyššie uvedených rozhodnutí vyplýva, že (napriek námietkam obžalovaného) je nevyhnutné na vec nazerať z pohľadu rovnováhy medzi záujmami a právami obžalovaného a poškodenej. V prejednávacom prípade s ohľadom na závažnosť trestného činu a ako bolo vyššie uvedené zásah do psychickej a fyzickej integrity inej osoby, bolo nevyhnutné ochrániť privátnu sféru poškodenej a tým súčasne aj verejný záujem spočívajúci v odhalení páchatela tohto závažného trestného činu. Tieto

záujmy jednoznačne prevážili nad záujmom obžalovaného na zachovanie mlčanlivosti o telefonickom rozhovore, ktorý v žiadnom smere nezasiahol do jeho súkromia.

Neobstojí preto ani tvrdenie obžalovaného, že orgán činný v trestnom konaní zadovážil všetky ostatné dôkazné prostriedky nezákonne, keďže vychádzali z dôkazu - namietanej telefonickej nahrávky, v dôsledku čoho tieto posúdil ako „ovocie z otráveného stromu“. O nezákonnosti následne vykonaných úkonov tohto trestného konania ako o dôkazoch získaných z otráveného stromu by bolo možné hovoriť iba v prípade, že by bolo porušené ustanovenie čl. 3 Dohovoru a v nadväznosti na to ustanovenie § 119 ods. 5 Tr. por., k čomu v prejednávanom prípade nedošlo.

Krajský súd zdôrazňuje, že postup orgánov činných v trestnom konaní bol plne v súlade so zákonom a nezistil žiadne porušenie práva na obhajobu obžalovaného. V tejto súvislosti je potrebné tiež poukázať na to, že obžalovaný bol riadne vypočutý tak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom I. stupňa, na záver prípravného konania mal možnosť si preštudovať vyšetrovací spis a vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, bolo mu tiež zachované právo predkladať a obstarávať nové dôkazy a mohol sa aj k namietanej zvukovej nahrávke vyhotovenej bez jeho vedomia riadne vyjadriť. Je potrebné tiež konštatovať, že súdne konanie bolo vykonané kontradiktórnym spôsobom a ani odvolací súd, zhodne ako súd I. stupňa, nepovažuje súčasne tento „sporný“ záznam za najvýznamnejší alebo hlavný dôkaz o vine obžalovaného.

Na základe všetkých vyššie uvádzaných skutočností a vykonaných dôkazov, prihliadnuc i na odôvodnenie rozsudku súdu I. stupňa, dospel krajský súd k záveru, že skutok sa stal, má znaky žalovaného trestného činu a tento spáchal obžalovaný.

Krajský súd zdôrazňuje, že proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Podľa Trestného poriadku je nutné zisťovať skutkový stav vo veci, ktorý je potrebný pre rozhodnutie. Nestanovuje však žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorého súd hodnotí dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Odvolací súd preto vychádzajúc z vyššie uvádzaných dôkazov vyhodnotil skutok za dokázaný zákonnými dôkaznými prostriedkami a dospel k záveru, že ho už nie je potrebné overovať ďalšími dôkazmi.

Pokiaľ ide o námietky obžalovaného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu I. stupňa o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov a k jednotlivým súdom I. stupňa citovaným rozhodnutiam spôsobom, ktorý nezodpovedá predstávám obžalovaného, nemá to za následok porušenie jeho práva na obhajobu a na spravodlivý súdny proces.

Odvolací súd na podklade množstva vyššie uvádzaných vo veci vykonaných dôkazov má za to, že tieto vo svojom súhrne preukazujú, že skutok spáchal práve obžalovaný. V otázke viny sa krajský súd stotožnil s odôvodnením súdu I. stupňa a na podporu jeho rozhodnutia doplnil napadnutý rozsudok o ďalšie vyššie uvedené úvahy, pre ktoré považuje napadnuté rozhodnutie za zákonné a spravodlivé.

Krajský súd konštatuje, že vzhľadom na všetky uvedené vykonané dôkazy nevznikli dôvodné pochybnosti, pre ktoré by bolo potrebné v zmysle zásady „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) konštatovať, že vina obžalovaného za uvedený skutok nebola preukázaná. Rovnako i procesný postup súdu predchádzajúci vyhláseniu napadnutého rozsudku prebiehal podľa zásad trestného konania a príslušných ustanovení Trestného poriadku, v ktorých odvolací súd nezistil žiadne závažné pochybenie ani porušenie práva obžalovaného na obhajobu (napriek nespočetným námietkam zo strany obžalovaného).

Pokiaľ ide o subjektívnu stránku, krajský súd má za to, že obžalovaný spáchal uvedený skutok v priamom úmysle v zmysle ustanovenia § 15 písm. a/ Tr. zák., keď bolo preukázané, že chcel spôsobom v skutkovej

vete uvedeným porušiť, príp. ohroziť záujem chránený týmto zákonom, čo vyplýva jednak z výpovede poškodenej, ako i zo spôsobu vykonania skutku obžalovaným.

K námietkam obžalovaného, ktorými prezentoval právny názor sudcu Krajského súdu v Bratislave JUDr. Petra Šamka s odkazom na jeho článok uverejnený na internetovej stránke „Právne listy“, krajský súd uvádza, že dotyčný sudca v uvedenom článku pripustil ako všeobecné pravidlo neprípustnosti získania dôkazov zo strany súkromnej osoby za použitia ustanovenia § 11 a § 12 Občianskeho zákonníka, t. j. vyhotovovanie obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov inej osoby bez jej súhlasu určité výnimky, konštatujúc, že je neprijateľné, aby súkromná osoba cielene (úmyselne) porušovala uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka s účelom, aby získala informácie, ktoré by mohla v budúcnosti použiť. V prejednávanej veci však bolo preukázané, že poškodená nekonala so žiadnym takýmto úmyslom. Súčasne sám JUDr. Peter Šamko vo svojom článku prezentoval názor, že absolútny zákaz použitia súkromných nahrávok pre dôkazné účely neplatí. Zdôraznil, že aj tu platia výnimky, ktoré môžu za určitých okolností takýto zásah odôvodniť.

S poukazom na tieto skutočnosti a na absenciu výslovnej právnej úpravy obsahujúcej jasné, zrozumiteľné a predvídateľné pravidlá (zohľadniac aj iný názor na vec JUDr. Petra Šamku) zostáva stále prípustnosť súkromnej nahrávky v trestnom konaní na rozhodnutí konajúceho súdu, ktorý musí posúdiť na základe všetkých vyššie konštatovaných kritérií, či takýto dôkaz je súladný s § 119 Tr. por. a či naň v konaní prihliadne alebo nie. Krajský súd poukazuje aj na to, že nejednotný postoj právnej vety a aplikačnej praxe je v rozpore s požiadavkou predvídateľnosti právnej úpravy a aj z tohto dôvodu krajský súd opierajúc sa o všetky vyššie citované rozhodnutia tak všeobecných súdov ako i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva, pripustil uvedenú súkromnú nahrávku v tomto trestnom konaní, keď prihliadol na stred základných práv, ktoré stoja na rovnakej úrovni a starostlivo zvažil princíp spravodlivej rovnováhy a posúdil tento dôkaz v kontexte ostatných zadovážených dôkazov.

Pokiaľ obžalovaný namietal, že rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva nie sú pre slovenské súdy právne záväzné, nemajú sa nekriticky preberať právne názory v nich vyjadrené, resp. nemôžu byť aplikovateľné, pokiaľ sú v rozpore s ustanovením § 119 ods. 2 Tr. por., krajský súd konštatuje, že ani jeden z vyššie citovaných rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno právne vykladať tak, že by jeho závery boli v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o povinnosť vnútroštátnych orgánov krajín Európskej únie dodržiavať a aplikovať únieové právo, táto vyplýva zo zásady „pacta sunt servanda“ a zo zásady únieovej lojality (spolupráce), ktoré sú zakotvené v čl. 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii.

Obžalovaný napádal tiež nejasnosť, arbitrárnosť a nezákonnosť napadnutého rozsudku súdu I. stupňa, pričom sa v odvolaní vyjadroval jednotlivo k citovaným rozhodnutiam, k čomu krajský súd podotýka, že sa s jeho právnym názorom nestotožňuje. Naopak súd I. stupňa správne uviedol konkrétne skutočnosti, na základe ktorých vzal za relevantný a usvedčujúci dôkaz práve výpoveď poškodenej a jej manžela. Taktiež v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd I. stupňa rozviedol úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov a vysporiadal sa aj s námietkou obžalovaného o ním tvrdenej nezákonnosti dôkazného prostriedku, odôvodnil aj to, ako sa vyrovnal s obhajobou a preto krajský súd aj vzhľadom na všetky vyššie uvádzané skutočnosti už nemal potrebu bližšie rozoberať obžalovaným namietané jednotlivé rozhodnutia všeobecných súdov, o ktoré súd I. stupňa oprel svoj právny názor.

Krajský súd teda nezistil porušenie práva obžalovaného na obhajobu, ani práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Dohovoru, t. j. že by jeho odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom.

Vychádzajúc z uvedených právnych úvah, berúc do úvahy argumenty obžalovaného a vykonané dôkazy, odvolací súd považuje napadnutý rozsudok vo výroku o vine za zákonný a správny. Súd I. stupňa tiež skutok správne právne kvalifikoval ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., keďže obžalovaný naplnil svojím konaním všetky znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, keď poškodenú hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy nútil zmeniť obsah jej uverejnených článkov a nevyjadrovať sa k jeho synovi.

Krajský súd preskúmaval na podklade odvolania obžalovaného aj výrok o treste napadnutého rozsudku zistiť, že súd I. stupňa dôsledne prihliadol pri ukladaní trestu na ustanovenie § 34 Tr. zák., podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, keď uložený trest zároveň vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou, pričom pri ukladaní trestu prihliadol na spôsob spáchania skutku, jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Pokiaľ ide o osobné pomery obžalovaného, tento nebol doposiaľ právoplatne odsúdený a nemá žiadny záznam v registri trestov. Z výpisu Ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vyplýva, že bol doposiaľ 4-krát priestupkovo prejednaný, z toho 3-krát za priestupky na úseku cestnej premávky a 1-krát za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Z miesta trvalého bydliska nevidujú na jeho osobu žiadnu sťažnosť, nie je voči nemu vedené žiadne priestupkové konanie a v obci požíva dobrú povesť.

Súd I. stupňa správne nezistil u obžalovaného žiadnu z poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 Tr. zák. (ani vedenie riadneho života, s ohľadom na výpis z evidencie priestupkov) a súčasne správne nezistil žiadnu príťažujúcu okolnosť uvedenú v § 37 Tr. zák.

Na základe uvedeného potom súd I. stupňa u obžalovaného pri vyrovnanom pomere poľahčujúcich a príťažujúcich okolností postupoval podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. a pri ukladaní trestu správne vychádzal z trestnej sadzby uvedenej v § 189 ods. 1 Tr. zák. v rozpätí 2 až 6 rokov.

Pokiaľ súd I. stupňa uložil obžalovanému trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, t. j. na samej dolnej hranici trestnej sadzby, krajský súd považuje tento trest pre obžalovaného za dostatočný s ohľadom na jeho doposiaľ bezúhonný život.

Súčasne správne súd I. stupňa ukladal obžalovanému trest v uvedenej výmere ako trest podmienený so skúšobnou dobou v trvaní 2 roky, ktorá je dostatočne dlhá na to, aby obžalovaný preukázal, že povedie riadny život. Súdom I. stupňa uložený trest považuje krajský súd za zákonný, spravodlivý a primeraný s poukazom aj na zabezpečenie individuálnej prevencie (náprava obžalovaného) a generálnej prevencie (ochrana spoločnosti).

Čo sa týka škody, poškodený U. si nárok na náhradu škody za nebohú poškodenú neuplatnil, preto správne súd I. stupňa o škode samostatným výrokom nerozhodoval.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.